

El creixement del PIB no es tradueix en igual mesura en benestar per a les persones

- Els Indicadors de Progrés i Benestar de la Cambra mostren que la renda disponible per persona a Catalunya està estancada en els mateixos nivells de fa un quart de segle.
- Per millorar el benestar de la societat catalana els pròxims anys caldrà compensar l'envelliment de la població augmentant la productivitat i la taxa d'ocupació.
- El cost de l'habitatge és un dels factors que més contribueixen a ampliar la bretxa de benestar amb el nucli europeu, mentre que els indicadors de sostenibilitat i salut l'apropen.

Barcelona, 27 de març de 2025.- Els **Indicadors de Progrés i Benestar** (IPB) de la Cambra són un instrument per analitzar i valorar l'evolució dels nivells de benestar a la societat catalana, més enllà del PIB. La metodologia utilitzada parteix del mateix concepte de PIB i va introduint successivament variables addicionals representatives de les diferents dimensions del benestar, com la renda disponible després d'impostos i transferències públiques, la provisió de serveis públics, el cost de l'habitatge, el grau d'equitat en la distribució de la renda, la sostenibilitat ambiental i la salut (expressada per l'esperança de vida de la població).

Catalunya manté una bretxa de benestar amb el nucli europeu en termes de PIB per càpita, que s'amplia amb la renda disponible per càpita i s'intensifica quan es té en compte el cost de l'habitatge

Tot i que el PIB català està creixent molt per sobre de la mitjana europea, aquest bon resultat **no es tradueix en igual mesura en millores del benestar efectiu de la població**. Entre el 2000 i el 2024 el PIB català ha augmentat en termes reals un 48,9% acumulat, però el **PIB per habitant** ho ha fet tres vegades menys (14,7%), durant el mateix període. El PIB per càpita de Catalunya ha anat divergint a la baixa, des de nivells propers a la mitjana de les cinc principals economies de la UE (Alemanya, França, Itàlia, Països Baixos i Bèlgica = UE-5) abans de la crisi del 2008 fins a situar-se per sota del 90% d'aquesta mitjana el 2023. **El diferencial en PIB per càpita reflecteix tant una menor productivitat del treball (PIB per ocupat), com un descens en el percentatge de persones en edat de treballar respecte de la població total -a conseqüència de l'envelliment demogràfic.**

Restant del PIB per càpita els impostos i cotitzacions que paguen les persones i sumant les prestacions monetàries que reben del sector públic (com les pensions), s'obté la **Renda Disponible Bruta (RDB) per càpita**. L'anàlisi d'aquest indicador ens ajuda a valorar l'evolució del poder adquisitiu real de la població, que es troba **estancat a nivells de fa un quart de segle**. A més, Catalunya ha divergit

més del nucli europeu per aquest concepte, en comparació amb el PIB per càpita, fins a situar-se en un 85% de la UE-5 el 2022. La RDB es pot ajustar a l'alça per tenir en compte les prestacions en espècie que fa el sector públic en benefici de les llars (principalment: **educació, sanitat i protecció social**). Aquest ajustament eleva la disponibilitat de béns i serveis per a les llars, però ha millorat molt moderadament des de principis de segle.

El següent pas és descomptar les **despeses en habitatge** (inclosos serveis com aigua, llum, gas, etc.) de la RDB ajustada per obtenir una millor aproximació a la capacitat econòmica efectiva de les llars per consumir i estalviar. Donat que la fracció de la renda que les llars dediquen a l'habitatge ha augmentat considerablement els últims anys, fins a superar el 30% de la despesa total, aquest augment redueix significativament el benestar econòmic de la població. I atès que l'augment de les despeses en habitatge ha estat menor a la UE-5 s'amplia la bretxa de benestar amb Europa.

La bretxa de Catalunya respecte al nucli europeu en termes de benestar es recupera parcialment quan es consideren l'equitat, la sostenibilitat i la salut

Els indicadors anteriors són aproximacions cada vegada més representatives del benestar individual en sentit econòmic. Cal anar un pas més enllà introduint les dimensions social i ambiental, tenint en compte no només quanta renda es genera, sinó també com es reparteix i quin impacte té aquesta generació de renda en el medi ambient i en la salut de les persones.

Per captar millor l'impacte de la distribució de la renda en el benestar s'utilitza la mediana en comptes de la mitjana de la RDB ajustada i deduint el cost de l'habitatge. En la mesura que **la mediana és el valor situat just al mig en la distribució de la renda d'una població**, és més representativa de la capacitat econòmica de les persones que componen aquesta població. S'observa una distància considerable entre els dos valors, mitjana i mediana de la RDB ajustada, tot i que s'ha anat reduint progressivament al llarg del temps. En la mateixa línia, l'evolució positiva d'indicadors més precisos de la desigualtat en la distribució, com l'indicador de Gini o la taxa de pobresa, apunten una **millora gradual de l'equitat en la distribució de la renda** en la darrera dècada –superior a la que s'observa a la UE-5 al llarg del mateix període.

Per altra banda, el benestar col·lectiu no es pot desvincular de la **sostenibilitat del creixement en termes d'impacte sobre el medi ambient**. Aquesta dimensió s'introdueix en l'esquema dels IPB deduint de la RDB ajustada el **Cost Social del Carboni (CSC)**, que estima els danys econòmics a llarg termini derivats de l'emissió d'una tona addicional de diòxid de carboni (CO₂). Aquest cost impacta negativament en la productivitat agrícola, la salut humana, els danys a les infraestructures per l'augment del risc d'inundacions, i els costos energètics, entre d'altres. Catalunya ha reduït les emissions brutes de gasos amb efecte d'hivernacle un 23% des del 2000 al 2022, situant-se per sota del nucli europeu en emissions per càpita. Això ha implicat una reducció de la bretxa respecte del nucli europeu en termes de benestar quan es descompta el cost social del carboni (del 82,6% al 84,8%).

Tot i això, queda molt per fer: la producció d'electricitat renovable només va cobrir el 13,6% de la demanda elèctrica catalana, molt per sota del 55% a escala estatal. Per reduir el cost social del carboni caldria un desplegament accelerat de les energies renovables, especialment en sectors clau com el transport, impulsant la descarbonització de l'activitat i la millora de les infraestructures ferroviàries, acompanyat d'una major inversió en xarxes elèctriques.

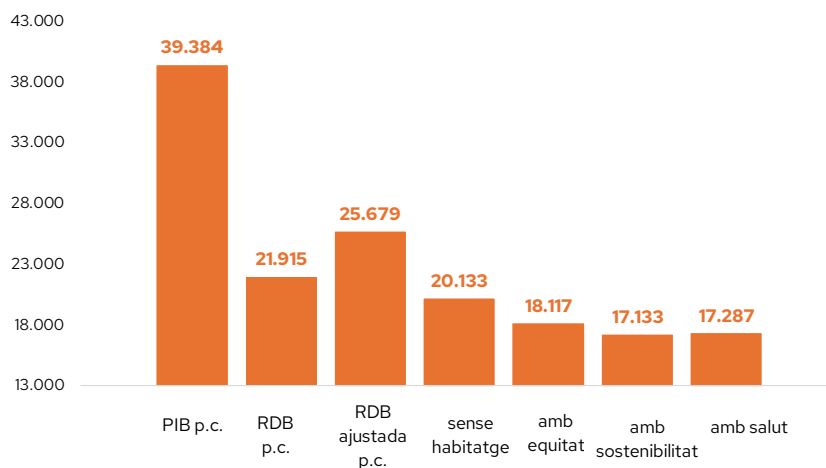
Finalment, cal tenir en compte el factor **salut**, expressat per l'augment en l'**esperança de vida de la població**. A Catalunya ha augmentat de 80 a 84 anys en el darrer quart de segle, mantenint-se sempre per sobre de la mitjana del nucli europeu. Traduint aquesta millora en termes monetaris (quantificant els augments de l'esperança de vida en la renda disponible al llarg del cicle vital) s'observa una millora superior a l'experimentada pels països europeus de referència.

Conclusions: cal una visió més multidimensional dels factors que impacten en el benestar, individual i col·lectiu, compatible amb la sostenibilitat ambiental

Sense discutir la seva importància, el PIB no és l'únic indicador útil per avaluar l'evolució del benestar individual i col·lectiu compatible amb la sostenibilitat ambiental. Les polítiques públiques haurien de tenir una **visió més multidimensional dels factors que impacten sobre el benestar real de les persones i prioritzar les seves accions en conseqüència. Més rellevant que el creixement del PIB agregat és l'augment del PIB per càpita, que ha estat decebedor els últims anys. I més rellevant encara és la Renda Disponible Bruta, ajustada per tenir en compte l'impacte en el benestar dels serveis públics essencials, el cost de l'habitatge, el grau d'equitat en la societat, el cost social del carboni i la salut de la població.** Posar de relleu tots aquests factors en un marc coherent i fàcilment interpretable és l'objectiu dels Indicadors de Progrés i Benestar de la Cambra de Comerç de Barcelona, que es van presentar el setembre del 2021, i que ara es tornen a destacar amb una metodologia actualitzada.

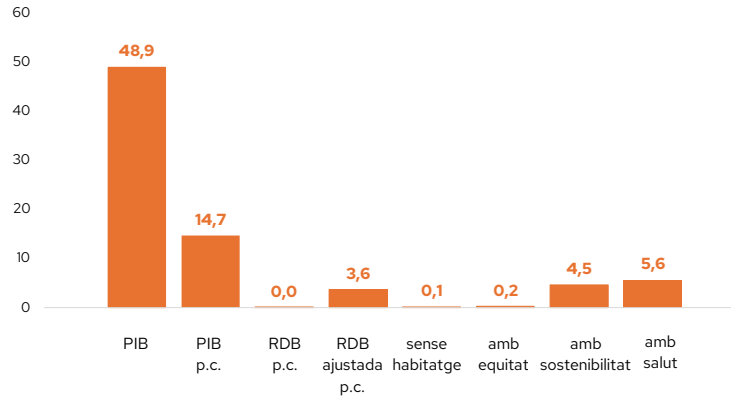
Indicadors Progrés i Benestar. Catalunya 2024.

Per càpita. Euros corrents.

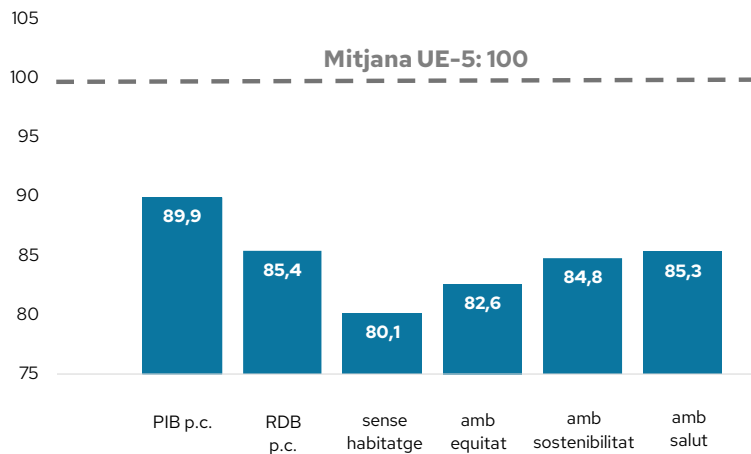
Indicadors Progrés i Benestar. Catalunya 2000-2024.

Taxa de variació, en %. Euros constants (2021).

Indicadors Progrés i Benestar. Catalunya vs UE-5. 2023*

Índex (UE-5 = 100). Per càpita. Euros corrents (PPA).

Indicadors Progrés i Benestar. Catalunya vs UE-5 2000-2023

Variació en punts percentuals. Per càpita. Euros corrents (PPA).

